

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 2 päivänä toukokuuta 2019

581/2019

Laki **poliisilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan poliisilain (872/2011) 1 luvun 1 §:n 1 momentti, 5 luvun 5 §:n 1 momentti, 7 §:n 1 ja 3 momentti, 8 §:n 1 momentti, 10 §:n 1–4 ja 6 momentti, 12 §:n 1 ja 3 momentti, 14 §:n 1 ja 3 momentti, 16 §:n 1 momentti, 18 §:n 2 ja 4 momentti, 20 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 22 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 23 §:n 2 momentti, 24 §:n 1 ja 3 momentti, 25 §:n 3 momentti, 32 §:n 1 momentti, 36 §:n 1 ja 3 momentti, 38 §:n 1 momentti, 39 §:n 1 momentti, 40 §:n 1 momentti, 42 §:n 1 momentti, 44 §:n 1 momentti, 47 §:n 2 momentti, 48 §:n 1 momentti, 52 ja 57 §, 58 §:n 1 momentti, 61 §:n 2 momentti ja 63 §:n 2 momentin suomenkielinen sanamuoto, 9 luvun 8 §:n ja 9 §:n 2 momentin suomenkielinen sanamuoto sekä 10 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 7 §:n 3 momentti, 10 §:n 3 ja 6 momentti, 12 §:n 3 momentti, 18 §:n 4 momentti, 20 §:n 4 momentti, 22 §:n 4 momentti, 47 §:n 2 momentti ja 58 §:n 1 momentti laissa 1168/2013, sekä

lisätään lakiin uusi 5 a luku seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Poliisin tehtävät

Poliisin tehtävänä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, kansallisen turvallisuuden suojaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Poliisi toimii turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa ja huolehtii tehtäviinsä kuuluvasta kansainvälisestä yhteistyöstä.

— — — — —

HE 202/2017
HaVM 36/2018
HaVM 30/2018
PeVL 75/2018
PeVL 35/2018
TrVL 3/2018
UaVL 5/2018
LiVL 26/2018
PuVL 16/2018
LaVL 32/2018
EV 291/2018

Salaiset tiedonhankintakeinot

5 §

Telekuuntelu ja sen edellytykset

Telekuuntelulla tarkoitetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 3 §:n 43 kohdassa tarkoitetun yleisen viestintäverkon tai siihen liitetyn viestintäverkon kautta teleosoitteeseen tai telepäätelaitteeseen vastaanotettavan taikka siitä lähetetyn viestin kuuntelua, tallentamista ja muuta käsittelyä viestin sisällön ja siihen liittyvien tämän luvun 8 §:ssä tarkoitettujen tunnistamistietojen selvittämiseksi. Telekuuntelua saadaan kohdistaa vain siltä henkilöltä lähtöisin olevaan tai sellaiselle henkilölle tarkoitettuun viestiin, jonka voidaan perustellusti olettaa syyllistyvän 2 momentissa mainittuun rikokseen.

— — — — —

7 §

Telekuuntelusta ja muusta vastaavasta tietojen hankkimisesta päättäminen

Tuomioistuimien päättää telekuuntelusta ja tietojen hankkimisesta telekuuntelun sijasta pakkokeinoin 2 luvun 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun poliisimiehen (*pidättämiseen oikeutettu poliisimies*) taikka suojelupoliisin päällikön, apulaispäällikön, osastopäällikön, ylitarkastajan tai tarkastajan (*suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies*) vaatimuksesta.

— — — — —

Telekuuntelua ja telekuuntelun sijasta toimitettavaa tietojen hankkimista koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava:

- 1) toimenpiteen perusteena oleva rikos ja sen oletettu tekoaika taikka toimenpiteen perusteena oleva vaara;
- 2) henkilö, jonka voidaan perustellusti olettaa syyllistyvän 1 kohdassa tarkoitettuun rikokseen;
- 3) tosiseikat, joihin henkilöön kohdistuva epäily ja telekuuntelun tai telekuuntelun sijasta toimitettavan tietojen hankkimisen edellytykset perustuvat;
- 4) telekuuntelua tai 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua tietojen hankkimista koskevan luvan voimassaoloaika kellonajan tarkkuudella;
- 5) toimenpiteen kohteena oleva teleosoite tai telepäätelaitte;
- 6) telekuuntelun tai telekuuntelun sijasta toimitettavan tietojen hankkimisen suorittamista johtava ja valvova 1 momentissa tarkoitettu poliisimies;
- 7) mahdolliset telekuuntelun tai telekuuntelun sijasta toimitettavan tietojen hankkimisen rajoitukset ja ehdot.

8 §

Televalvonta ja sen edellytykset

Televalvonnalla tarkoitetaan tunnistamistietojen hankkimista viestistä, joka on lähetetty 5 §:ssä tarkoitettuun viestintäverkkoon kytketystä teleosoitteesta tai telepäätelaitteesta taikka vastaanotettu tällaiseen osoitteeseen tai laitteeseen, sekä teleosoitteen tai telepäätelaitteen sijaintitiedon hankkimista taikka osoitteen tai laitteen käytön tilapäistä estämistä. *Tunnistamistiedolla* tarkoitetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:n 7 kohdassa tarkoitettuun käyttäjään tai mainitun pykälän 30 kohdassa tarkoitettuun tilaa-

jaan yhdistettävissä olevaa viestiä koskevaa tietoa, jota viestintäverkoissa käsitellään viestien siirtämiseksi, jakelemiseksi tai tarjolla pitämiseksi.

10 §

Televalvonnasta päättäminen

Tuomioistuimien päättää 8 §:n 2 ja 5 momentissa sekä 9 §:n 1, 4 ja 5 kohdassa tarkoitetusta televalvonnasta sekä televalvonnasta 3 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa pidättämiseen oikeutetun poliisimiehen tai suojelupoliisin päällystään kuuluvan poliisimiehen vaatimuksesta.

Jos 1 momentissa tarkoitettua muuta kuin 3 §:n nojalla suoritettavaa televalvontaa koskeva asia ei siedä viivytystä, pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies saa päättää televalvonnasta siihen asti, kunnes tuomioistuin on ratkaissut luvan myöntämistä koskevan vaatimuksen. Asia on saatettava tuomioistuimen ratkaistavaksi heti, kun se on mahdollista, kuitenkin viimeistään 24 tunnin kuluttua keinon käytön aloittamisesta.

Keskusrikospoliisin tai suojelupoliisin taikka poliisilaitoksen päällikkö päättää 8 §:n 4 momentissa tarkoitetusta televalvonnasta. Jos asia ei siedä viivytystä, pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies saa päättää televalvonnasta siihen asti, kunnes keskusrikospoliisin tai suojelupoliisin päällikkö taikka poliisilaitoksen päällikkö on ratkaissut televalvontaa koskevan asian. Asia on saatettava mainitun poliisimiehen ratkaistavaksi heti, kun se on mahdollista, kuitenkin viimeistään 24 tunnin kuluttua keinon käytön aloittamisesta.

Pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies päättää 8 §:n 3 momentissa ja 9 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitetusta televalvonnasta.

Televalvontaa koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava:

- 1) toimenpiteen perusteena oleva rikos ja sen oletettu tekoaika taikka toimenpiteen perusteena oleva vaara;
- 2) henkilö, jonka voidaan perustellusti olettaa syyllistyvän 1 kohdassa tarkoitettuun rikokseen;
- 3) tosiseikat, joihin henkilöön kohdistuva epäily ja televalvonnan edellytykset perustuvat;
- 4) suostumus, jos se on televalvonnan käytön edellytys;
- 5) luvan voimassaoloaika kellonajan tarkkuudella;
- 6) toimenpiteen kohteena oleva teleosoite tai telepäätelaitte;
- 7) televalvonnan suorittamista johtava ja valvova 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu poliisimies;
- 8) mahdolliset televalvonnan rajoitukset ja ehdot.

12 §

Tukiasematietojen hankkimisesta päättäminen

Tuomioistuimien päättää tukiasematietojen hankkimisesta pidättämiseen oikeutetun poliisimiehen tai suojelupoliisin päällystään kuuluvan poliisimiehen vaatimuksesta. Jos asia ei siedä viivytystä, pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies saa päättää tukiasematietojen hankkimisesta siihen asti, kunnes tuomioistuin on ratkaissut luvan myöntämistä koskevan vaatimuksen. Asia on saatettava tuomioistuimen ratkaistavaksi heti, kun se on mahdollista, kuitenkin viimeistään 24 tunnin kuluttua keinon käytön aloittamisesta.

Tukiasematietojen hankkimista koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava:

- 1) toimenpiteen perusteena oleva rikos ja sen oletettu tekoaika taikka toimenpiteen perusteena oleva vaara;
- 2) tosiseikat, joihin tukiasematietojen hankkimisen edellytykset perustuvat;
- 3) ajanjakso, jota lupa koskee;
- 4) tukiasema, jota lupa koskee;
- 5) tukiasematietojen hankkimisen suorittamista johtava ja valvova 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu poliisimies;
- 6) mahdolliset tukiasematietojen hankkimisen rajoitukset ja ehdot.

14 §

Suunnitelmallisesta tarkkailusta päättäminen

Pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies päättää suunnitelmallisesta tarkkailusta.

Päätös suunnitelmallisesta tarkkailusta on tehtävä kirjallisesti. Päätöksessä on mainittava:

- 1) toimenpiteen perusteena oleva rikos ja sen tekoaika;
- 2) henkilö, jonka voidaan perustellusti olettaa syyllistyvän 1 kohdassa tarkoitettuun rikokseen;
- 3) tosiseikat, joihin henkilöön kohdistuva epäily ja suunnitelmallinen tarkkailu perustuvat;
- 4) luvan voimassaoloaika;
- 5) suunnitelmallisen tarkkailun suorittamista johtava ja valvova 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu poliisimies;
- 6) mahdolliset suunnitelmallisen tarkkailun rajoitukset ja ehdot.

16 §

Peitellystä tiedonhankinnasta päättäminen

Keskusrikospoliisin, suojelupoliisin tai poliisilaitoksen päällikkö taikka tehtävään määrätty salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutettu pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies päättää peitellystä tiedonhankinnasta.

18 §

Teknisestä kuuntelusta päättäminen

Pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies päättää 17 §:n 5 momentissa tarkoitettusta ja muusta kuin 1 momentissa tarkoitettusta teknisestä kuuntelusta.

Teknistä kuuntelua koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava:

- 1) toimenpiteen perusteena oleva rikos ja sen oletettu tekoaika taikka toimenpiteen perusteena oleva vaara;
- 2) henkilö, jonka voidaan perustellusti olettaa syyllistyvän 1 kohdassa tarkoitettuun rikokseen;
- 3) tosiseikat, joihin henkilöön kohdistuva epäily ja teknisen kuuntelun edellytykset perustuvat;

- 4) luvan voimassaoloaika kellonajan tarkkuudella;
- 5) tila tai muu paikka, johon kuuntelu kohdistuu;
- 6) teknisen kuuntelun suorittamista johtava ja valvova 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu poliisimies;
- 7) mahdolliset teknisen kuuntelun rajoitukset ja ehdot.

20 §

Teknisestä katselusta päättäminen

Tuomioistuimien päättää teknisestä katselusta pidättämiseen oikeutetun poliisimiehen tai suojelupoliisin päällystöön kuuluvan poliisimiehen vaatimuksesta, kun katselu kohdistuu rikoslain 24 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun kotirauhan suojaamaan tilaan tai muuhun paikkaan taikka rikoksen johdosta vapautensa menettäneeseen henkilöön.

Pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies päättää 19 §:n 5 momentissa tarkoitettusta ja muusta kuin 1 momentissa tarkoitettusta teknisestä katselusta.

— — — — —
Teknistä katselua koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava:

- 1) toimenpiteen perusteena oleva rikos ja sen oletettu tekoaika taikka toimenpiteen perusteena oleva vaara;
- 2) henkilö, jonka voidaan perustellusti olettaa syyllistyvän 1 kohdassa tarkoitettuun rikokseen;
- 3) tosiseikat, joihin henkilöön kohdistuva epäily ja teknisen katselun edellytykset perustuvat;
- 4) luvan voimassaoloaika kellonajan tarkkuudella;
- 5) tila tai muu paikka, johon katselu kohdistuu;
- 6) teknisen katselun suorittamista johtava ja valvova 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu poliisimies;
- 7) mahdolliset teknisen katselun rajoitukset ja ehdot.

22 §

Teknisestä seurannasta päättäminen

Tuomioistuimien päättää henkilön teknisestä seurannasta pidättämiseen oikeutetun poliisimiehen tai suojelupoliisin päällystöön kuuluvan poliisimiehen vaatimuksesta. Jos asia ei siedä viivytystä, pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies saa päättää seurannasta siihen asti, kunnes tuomioistuimien on ratkaissut luvan myöntämistä koskevan vaatimuksen. Asia on saatettava tuomioistuimen ratkaistavaksi heti, kun se on mahdollista, kuitenkin viimeistään 24 tunnin kuluttua keinon käytön aloittamisesta.

Pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies päättää 21 §:n 4 momentissa tarkoitettusta ja muusta kuin 1 momentissa tarkoitettusta teknisestä seurannasta.

— — — — —
Teknistä seurantaa koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava:

- 1) toimenpiteen perusteena oleva rikos ja sen oletettu tekoaika tai toimenpiteen perusteena oleva vaara;
- 2) henkilö, jonka voidaan perustellusti olettaa syyllistyvän 1 kohdassa tarkoitettuun rikokseen;
- 3) tosiseikat, joihin henkilöön kohdistuva epäily ja teknisen seurannan edellytykset perustuvat;
- 4) luvan voimassaoloaika kellonajan tarkkuudella;

- 5) toimenpiteen kohteena oleva esine, aine tai omaisuus;
- 6) teknisen seurannan suorittamista johtava ja valvova 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu poliisimies;
- 7) mahdolliset teknisen seurannan rajoitukset ja ehdot.

23 §

Tekninen laitetarkkailu ja sen edellytykset

— — — — —
Teknisellä laitetarkkailulla ei saa hankkia tietoa välitettävänä olevan viestin sisällöstä eikä 8 §:ssä tarkoitetuista tunnistamistiedoista.
— — — — —

24 §

Teknisestä laitetarkkailusta päättäminen

Tuomioistuimien päättää teknisestä laitetarkkailusta pidättämiseen oikeutetun poliisimiehen tai suojelupoliisin päällystöön kuuluvan poliisimiehen vaatimuksesta. Jos asia ei siedä viivytystä, pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies saa päättää teknisestä laitetarkkailusta siihen asti, kunnes tuomioistuimien on ratkaissut luvan myöntämistä koskevan vaatimuksen. Asia on saatettava tuomioistuimen ratkaistavaksi heti, kun se on mahdollista, kuitenkin viimeistään 24 tunnin kuluttua tiedonhankintakeinon käytön aloittamisesta.

- — — — —
Teknistä laitetarkkailua koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava:
- 1) toimenpiteen perusteena oleva rikos ja sen tekoaika;
 - 2) henkilö, jonka voidaan perustellusti olettaa syyllistyneen 1 kohdassa tarkoitettuun rikokseen;
 - 3) tosiseikat, joihin henkilöön kohdistuva epäily ja teknisen laitetarkkailun edellytykset perustuvat;
 - 4) luvan voimassaoloaika kellonajan tarkkuudella;
 - 5) toimenpiteen kohteena oleva tekninen laite tai ohjelmisto;
 - 6) teknisen laitetarkkailun suorittamista johtava ja valvova 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu poliisimies;
 - 7) mahdolliset teknisen laitetarkkailun rajoitukset ja ehdot.

25 §

Teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkiminen

— — — — —
Teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimisesta päättää pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies.

32 §

Peitetoiminnasta päättäminen

Keskusrikospoliisin tai suojelupoliisin päällikkö päättää peitetoiminnasta. Yksinomaan tietoverkossa toteutettavasta peitetoiminnasta päättää keskusrikospoliisin, suojelupoliisin tai poliisilaitoksen päällikkö taikka tehtävään määrätty salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutettu pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies.

— — — — —

36 §

Valeostosta päättäminen

Keskusrikospoliisin tai suojelupoliisin päällikkö päättää valeostosta. Yksinomaan yleisön saataville toimitetusta myyntitarjouksesta tehtävästä valeostosta saa päättää myös tehtävään määrätty salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutettu pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies.

Päätös valeostosta on tehtävä kirjallisesti. Päätöksessä on mainittava:

- 1) toimenpiteen perusteena oleva rikos;
- 2) valeoston kohteena oleva henkilö;
- 3) tosiseikat, joihin epäily ja valeoston edellytykset perustuvat;
- 4) valeoston kohteena oleva esine, aine, omaisuus tai palvelu;
- 5) valeoston tarkoitus;
- 6) päätöksen voimassaoloaika;
- 7) valeoston suorittamista johtava ja valvova pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies;
- 8) mahdolliset valeoston rajoitukset ja ehdot.

38 §

Valeoston toteuttamista koskeva päätös

Päätös valeoston toteuttamisesta on tehtävä kirjallisesti. Päätöksen tekee valeoston toteuttamisesta vastaava salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutettu pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies.

39 §

Poliisimiehen turvaaminen peiteltyssä tiedonhankinnassa, peitetoiminnassa ja valeostossa

Pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies saa päättää, että peiteltyä tiedonhankintaa, peitetoimintaa tai valeostoa toteuttava poliisimies varustetaan kuuntelun ja katselun mahdollistavalla teknisellä laitteella, jos varustaminen on perusteltua hänen turvallisuutensa varmistamiseksi.

40 §

Tietolähdetoiminta ja tietolähteen ohjatun käytön edellytykset

Tietolähdetoiminnalla tarkoitetaan muuta kuin satunnaista luottamuksellista, 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi merkityksellisten tietojen vastaanottamista poliisin ja muun viranomaisen ulkopuoliselta henkilöltä (*tietolähde*).

42 §

Tietolähteen ohjatusta käytöstä päättäminen

Keskusrikospoliisin, suojelupoliisin tai poliisilaitoksen päällikkö taikka tehtävään määrätty salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutettu pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies päättää tietolähteen ohjatusta käytöstä.

44 §

Valvotusta läpilaskusta päättäminen

Keskusrikospoliisin, suojelupoliisin tai poliisilaitoksen päällikkö taikka tehtävään määrätty salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutettu pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies päättää poliisin suorittamasta valvotusta läpilaskusta. Muiden viranomaisten valvottua läpilaskua koskevasta päätöksenteosta säädetään erikseen.

47 §

Suojaamisesta päättäminen

Salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutettu pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies päättää muusta kuin 1 momentissa tarkoitetusta tiedonhankinnan suojaamisesta.

48 §

Salaista tiedonhankintaa koskeva ilmaisukielto

Pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies saa tärkeästä rikoksen estämisestä tai paljastamisesta liittyvästä syystä kieltää sivullista ilmaisemasta tämän tietoon tulleita seikkoja salaisen tiedonhankintakeinon käytöstä. Edellytyksenä on lisäksi, että sivullinen on tehtävänsä tai asemansa johdosta avustanut tai hän on pyydetty avustamaan salaisen tiedonhankintakeinon käytön toteuttamisessa.

52 §

Tallenteiden tutkiminen

Salaisen tiedonhankintakeinon käytössä kertyneitä tallenteita saa tutkia vain tuomioistuimien ja pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies. Pidättämiseen oikeutetun poliisimiehen tai suojelupoliisin päällystään kuuluvan poliisimiehen määräyksestä tai tuomioistuimen osoituksen mukaan tallennetta saa tutkia myös muu poliisimies, asiantuntija tai muu henkilö, jota käytetään apuna tiedonhankintaa toteutettaessa.

57 §

Kiireellisessä tilanteessa saadun tiedon hävittäminen

Jos pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies on 10 §:n 2 momentissa, 12 §:n 1 momentissa, 22 §:n 1 momentissa tai 24 §:n 1 momentissa tarkoitetussa kiireellisessä tilanteessa päättänyt televalvonnan, tukiasematietojen hankkimisen, henkilön teknisen seurannan tai teknisen laitetarkkailun aloittamisesta, mutta tuomioistuin katsoo, että edellytyksiä toimenpiteelle ei ole ollut, tiedonhankinnan käyttö on lopetettava sekä sillä saatu aineisto ja sillä saatuja tietoja koskevat muistiinpanot on heti hävitettävä. Näin saatuja tietoja saadaan kuitenkin käyttää samoin edellytyksin kuin ylimääräistä tietoa saadaan käyttää 54 §:n mukaan.

58 §

Salaisen tiedonhankintakeinon käytöstä ilmoittaminen

Telekuuntelusta, tietojen hankkimisesta telekuuntelun sijasta, televalvonnasta, teknisestä tarkkailusta ja valvotusta läpilaskusta on viipymättä ilmoitettava tiedonhankinnan kohteelle kirjallisesti sen jälkeen, kun tiedonhankinnan tarkoitus on saavutettu. Salaisen tiedonhankintakeinon käytöstä on kuitenkin ilmoitettava tiedonhankinnan kohteelle viimeistään vuoden kuluttua sen käytön lopettamisesta.

— — — — —

61 §

Teleyrityksen avustamisvelvollisuus ja pääsy eräisiin tiloihin

— — — — —

Poliisilla sekä toimenpiteen suorittajalla ja avustavalla henkilöstöllä on oikeus telekuuntelua varten tarpeellisen yhteyden kytkemiseksi päästä myös muihin kuin teleyrityksen hallinnassa oleviin tiloihin, ei kuitenkaan vakituiseen asumiseen käytettyihin tiloihin. Toimenpiteestä päättää pidättämiseen oikeutettu poliisimies tai suojelupoliisin päällystön kuuluva poliisimies. Kotietsinnästä säädetään erikseen.

63 §

Salaisen tiedonhankinnan valvonta

— — — — —

Sisäministeriön on annettava eduskunnan oikeusasiamiehelle vuosittain kertomus salaisen tiedonhankintakeinojen ja niiden suojaamisen käytöstä ja valvonnasta.

— — — — —

5 a luku

Siviilitiedustelu

1 §

Soveltamisala

Tässä luvussa säädetään suojelupoliisin suorittamasta tiedonhankinnasta ja tiedon hyödyntämisestä kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi, ylimmän valtiojohdon päätöksenteon tukemiseksi ja muiden viranomaisten lakisääteisiä kansalliseen turvallisuuteen liittyviä tehtäviä varten (*siviilitiedustelu*).

2 §

Tiedustelumenetelmät siviilitiedustelussa

Tiedustelumenetelmiä ovat telekuuntelu, tietojen hankkiminen telekuuntelun sijasta, televalvonta, tukiasematietojen hankkiminen, suunnitelmallinen tarkkailu, peitelty tiedonhankinta, tekninen kuuntelu, tekninen katselu, tekninen seuranta, tekninen laitetarkkailu, teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkiminen, peitetoiminta, valeosto ja ohjattu tietolähdetoiminta.

Tiedustelumenetelmiä ovat myös tässä luvussa tarkoitetut paikkatiedustelu, jäljentaaminen ja lähetyksen jäljentäminen sekä lähetyksen pysäyttäminen jäljentämistä varten.

Tässä luvussa säädetään siitä, millä edellytyksillä 1 momentissa tarkoitettuja tiedustelumenetelmiä sekä paikkatiedustelua, jäljentämistä ja lähetyksen pysäyttämistä jäljentämistä varten käytetään siviilitiedustelussa.

Tietoliikennetiedustelusta tiedustelumenetelmänä siviilitiedustelussa säädetään tietoliikennetiedustelusta siviilitiedustelussa annetussa laissa (582/2019).

3 §

Siviilitiedustelun kohteet

Siviilitiedustelun kohteena ovat:

- 1) terrorismi;
- 2) ulkomainen tiedustelutoiminta;
- 3) joukkotuhousteiden suunnittelu, valmistaminen, levittäminen ja käyttö;
- 4) kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annetun lain (562/1996) 2 §:ssä tarkoitettujen kaksikäyttötuotteiden suunnittelu, valmistaminen, levittäminen ja käyttö;
- 5) kansanvaltaista yhteiskuntajärjestystä vakavasti uhkaava toiminta;
- 6) suuren ihmismäärän henkeä tai terveyttä taikka yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja uhkaava toiminta;
- 7) vieraan valtion toiminta, joka voi aiheuttaa vahinkoa Suomen kansainvälisille suhteille tai taloudellisille tai muille tärkeille eduille;
- 8) kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta uhkaava kriisi;
- 9) kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden turvallisuutta uhkaava toiminta;
- 10) Suomen kansainvälisen avun antamisen ja muun kansainvälisen toiminnan turvallisuutta vakavasti uhkaava toiminta;
- 11) kansanvaltaista yhteiskuntajärjestystä uhkaava kansainvälinen järjestäytynyt rikollisuus.

4 §

Tiedustelumenetelmien käytön edellytykset

Tiedustelumenetelmän käytön yleisenä edellytyksenä siviilitiedustelussa on, että sen käyttäminen on välttämätöntä tärkeiden tietojen saamiseksi sellaisesta siviilitiedustelun kohteena olevasta toiminnasta, joka vakavasti uhkaa kansallista turvallisuutta.

Peitotoiminnan käyttäminen edellyttää myös, että tiedonhankintaa on toiminnan suunnitelmallisuuden, järjestäytyneisyyden tai ammattimaisuuden taikka ennakoitavissa olevan jatkuvuuden tai toistuvuuden vuoksi pidettävä tarpeellisena.

Jos tiedustelumenetelmä kohdistetaan valtiolliseen toimijaan tai siihen rinnastuvaan tahoon, tiedustelumenetelmän käytön tulee olla tarpeen tietojen saamiseksi sellaisesta siviilitiedustelun kohteena olevasta toiminnasta, joka vakavasti uhkaa kansallista turvallisuutta.

Tiedustelumenetelmää ei saa kohdistaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävään tilaan.

Tiedustelumenetelmän käyttö on lopetettava ennen päätöksessä mainitun määräajan päättymistä, jos käytön tarkoitus on saavutettu tai sen edellytyksiä ei enää ole.

Tiedustelumenetelmien käytön järjestämisestä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

5 §

Tiedonhankinnan jatkaminen eräiden rikosten estämiseksi ja paljastamiseksi

Jos siviilitiedustelua tehtäessä tiedustelumenetelmän käytön aikana ilmenee, että henkilön voidaan perustellusti olettaa syyllistyneen 5 luvun 3 §:ssä mainittuun rikokseen, val-

tiopetokseen, törkeään valtiopetokseen tai laittomaan sotilaalliseen toimintaan taikka voidaan olettaa, että sellainen rikos on tehty eikä tiedustelumenetelmän käytöllä enää voida olettaa saatavan tietoja luvan tai päätöksen perusteena olevasta kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaavasta toiminnasta, suojelupoliisi saa jatkaa tiedustelumenetelmän käyttöä salaisena tiedonhankintana rikoksen estämiseksi ja paljastamiseksi tämän luvun nojalla annetun luvan voimassaolon ajan, enintään kuitenkin kuukauden ajan. Asia on tällöin saatettava mainitun ajan kuluessa sen viranomaisen ratkaistavaksi, joka on toimivaltainen päättämään kysymyksessä olevan tiedonhankintakeinon käyttämisestä.

6 §

Telekuuntelusta ja muusta vastaavasta tietojen hankkimisesta siviilitiedustelussa päättäminen

Tuomioistuimien päättää telekuuntelusta ja tietojen hankkimisesta telekuuntelun sijasta siviilitiedustelussa suojelupoliisin päällystään kuuluvan poliisimiehen vaatimuksesta.

Lupa telekuunteluun tai tietojen hankkimiseen telekuuntelun sijasta voidaan antaa enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan. Silloin, kun toimenpiteen kohteena on henkilö, lupa voidaan antaa enintään kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan.

Telekuuntelua ja telekuuntelun sijasta toimitettavaa tietojen hankkimista koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava:

- 1) 3 §:ssä tarkoitettu toiminta;
- 2) toimenpiteen kohteena oleva henkilö, teleosoite tai telepääteläite;
- 3) tosiseikat, joihin telekuuntelun tai telekuuntelun sijasta toimitettavan tietojen hankkimisen edellytykset ja kohdistaminen perustuvat;
- 4) telekuuntelua tai telekuuntelun sijasta toimitettavan tietojen hankkimista koskevan luvan voimassaoloaika kellonajan tarkkuudella;
- 5) telekuuntelun tai telekuuntelun sijasta toimitettavan tietojen hankkimisen suorittamista johtava ja valvova suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies;
- 6) mahdolliset telekuuntelun tai telekuuntelun sijasta toimitettavan tietojen hankkimisen rajoitukset ja ehdot.

7 §

Televalvonnasta siviilitiedustelussa päättäminen

Tuomioistuimien päättää televalvonnasta siviilitiedustelussa suojelupoliisin päällystään kuuluvan poliisimiehen vaatimuksesta. Jos televalvontaa koskeva asia ei siedä viivytystä, suojelupoliisin päällikkö tai tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies saa päättää televalvonnasta siihen asti, kunnes tuomioistuimien on ratkaissut luvan myöntämistä koskevan vaatimuksen. Asia on saatettava tuomioistuimen ratkaistavaksi heti, kun se on mahdollista, kuitenkin viimeistään 24 tunnin kuluttua menetelmän käytön aloittamisesta.

Suojelupoliisi saa tietojen hankkimiseksi siviilitiedustelun kohteena olevasta toiminnasta kohdistaa televalvontaa henkilön suostumuksella tämän hallinnassa olevaan teleosoitteeseen tai telepäätelaitteeseen.

Suojelupoliisin päällikkö tai tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies päättää 2 momentissa tarkoitettua televalvonnasta.

Lupa voidaan antaa ja päätös tehdä enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan ja lupa tai päätös voi koskea myös luvan antamista tai päätöksen tekemistä edeltänyttä määrättyä aikaa, joka voi olla kuutta kuukautta pidempi.

Televalvontaa koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava:

- 1) toimenpide, sen tavoite sekä 3 §:ssä tarkoitettu toiminta;

- 2) toimenpiteen kohteena oleva henkilö, teleosoite tai telepäätelaitte;
- 3) tosiseikat, joihin televalvonnan edellytykset ja kohdistaminen perustuvat;
- 4) luvan voimassaoloaika kellonajan tarkkuudella;
- 5) televalvonnan suorittamista johtava ja valvova suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies;
- 6) mahdolliset televalvonnan rajoitukset ja ehdot.

8 §

Tukiasematietojen hankkimisesta siviilitiedustelussa päättäminen

Tuomioistuimien päättää tukiasematietojen hankkimisesta siviilitiedustelussa suojelupoliisin päällystöön kuuluvan poliisimiehen vaatimuksesta. Jos asia ei siedä viivytystä, suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies saa päättää tukiasematietojen hankkimisesta siihen asti, kunnes tuomioistuimien on ratkaissut luvan myöntämistä koskevan vaatimuksen. Asia on saatettava tuomioistuimen ratkaistavaksi heti, kun se on mahdollista, kuitenkin viimeistään 24 tunnin kuluttua menetelmän aloittamisesta.

Lupa voidaan antaa ja päätös tehdä enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan. Jos lupa tai päätös koskee luvan antamista tai päätöksen tekemistä edeltänyttä määrättyä aikaa, voi se olla kuutta kuukautta pidempi.

Tukiasematietojen hankkimista koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava:

- 1) 3 §:ssä tarkoitettu toiminta;
- 2) tukiasema, jota lupa koskee;
- 3) tosiseikat, joihin tukiasematietojen hankkimisen edellytykset ja kohdistaminen perustuvat;
- 4) ajanjakso, jota lupa koskee;
- 5) tukiasematietojen hankkimisen suorittamista johtava ja valvova suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies;
- 6) mahdolliset tukiasematietojen hankkimisen rajoitukset ja ehdot.

9 §

Suunnitelmallisesta tarkkailusta siviilitiedustelussa päättäminen

Suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies päättää suunnitelmallisesta tarkkailusta siviilitiedustelussa.

Suunnitelmallista tarkkailua koskeva päätös voidaan tehdä kerrallaan enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Päätös suunnitelmallisesta tarkkailusta on tehtävä kirjallisesti. Päätöksessä on mainittava:

- 1) 3 §:ssä tarkoitettu toiminta;
- 2) toimenpiteen kohteena oleva henkilö tai, jos tiettyä henkilöä ei voida yksilöidä, henkilöryhmä riittävästi yksilöitynä;
- 3) tosiseikat, joihin suunnitelmallisen tarkkailun edellytykset ja kohdistaminen perustuvat;
- 4) luvan voimassaoloaika;
- 5) suunnitelmallisen tarkkailun suorittamista johtava ja valvova suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies;
- 6) mahdolliset suunnitelmallisen tarkkailun rajoitukset ja ehdot.

Henkilöryhmällä tarkoitetaan tässä laissa vähintään kolmen hengen muodostamaa tietyn ajan koossa pysyvää ja rakenteeltaan jäsentynyttä yhteenliittymää, joka toimii yhteistuumien tai yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.

10 §

Peitellystä tiedonhankinnasta siviilitiedustelussa päättäminen

Suojelupoliisin päällikkö tai tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies päättää peitellystä tiedonhankinnasta siviilitiedustelussa.

Päätös peitellystä tiedonhankinnasta on tehtävä kirjallisesti. Päätöksessä on mainittava:

- 1) toimenpide ja sen tavoite riittävästi yksilöityinä;
- 2) 3 §:ssä tarkoitettu toiminta;
- 3) toimenpiteen kohteena oleva henkilö tai, jos tiettyä henkilöä ei voida yksilöidä, henkilöryhmä riittävästi yksilöitynä;
- 4) tosiseikat, joihin peitellyn tiedonhankinnan edellytykset ja kohdistaminen perustuvat;
- 5) peitellyn tiedonhankinnan suorittamista johtava ja valvova suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies;
- 6) toimenpiteen suunniteltu toteuttamisajankohta;
- 7) mahdolliset peitellyn tiedonhankinnan rajoitukset ja ehdot.

Päätöstä on olosuhteiden muuttuessa tarvittaessa tarkistettava.

Jos toimenpide ei siedä viivytystä, 1 momentissa tarkoitettua päätöstä ei tarvitse laatia kirjallisesti ennen peiteltyä tiedonhankintaa. Päätös on kuitenkin laadittava kirjallisesti viipymättä toimenpiteen jälkeen.

11 §

Teknisestä kuuntelusta siviilitiedustelussa päättäminen

Tuomioistuimien päättää henkilön teknisestä kuuntelusta siviilitiedustelussa suojelupoliisin päällystään kuuluvan poliisimiehen vaatimuksesta, kun kuuntelu kohdistuu muuhun rikoslain 24 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun kotirauhan suojaamaan tilaan kuin pysyväisluonteeseen asumiseen käytettävään tilaan taikka vapautensa menettäneeseen henkilöön. Jos asia ei siedä viivytystä, tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies saa päättää teknisestä kuuntelusta siihen asti, kunnes tuomioistuimien on ratkaissut luvan myöntämistä koskevan vaatimuksen. Asia on saatettava tuomioistuimen ratkaistavaksi heti, kun se on mahdollista, kuitenkin viimeistään 24 tunnin kuluttua menetelmän käytön aloittamisesta.

Tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies päättää muusta kuin 1 momentissa tarkoitettusta teknisestä kuuntelusta.

Lupa voidaan antaa ja päätös tehdä enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan.

Teknistä kuuntelua koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava:

- 1) 3 §:ssä tarkoitettu toiminta;
- 2) toimenpiteen kohteena oleva henkilö tai, jos tiettyä henkilöä ei voida yksilöidä, henkilöryhmä riittävästi yksilöitynä taikka tila tai muu paikka;
- 3) tosiseikat, joihin teknisen kuuntelun edellytykset ja kohdistaminen perustuvat;
- 4) luvan voimassaoloaika kellonajan tarkkuudella;
- 5) teknisen kuuntelun suorittamista johtava ja valvova suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies;
- 6) mahdolliset teknisen kuuntelun rajoitukset ja ehdot.

Teknisestä katselusta siviilitiedustelussa päättäminen

Tuomioistuimien päättää henkilön teknisestä katselusta siviilitiedustelussa suojelupoliisin päällystöön kuuluvan poliisimiehen vaatimuksesta, kun katselu kohdistuu muuhun rikoslain 24 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun kotirauhan suojaamaan tilaan kuin pysyväisluonteeseen asumiseen käytettävään tilaan taikka vapautensa menettäneeseen henkilöön. Jos asia ei siedä viivytystä, tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies saa päättää teknisestä katselusta siihen asti, kunnes tuomioistuimien on ratkaissut luvan myöntämistä koskevan vaatimuksen. Asia on saatettava tuomioistuimen ratkaistavaksi heti, kun se on mahdollista, kuitenkin viimeistään 24 tunnin kuluttua menetelmän aloittamisesta.

Tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies päättää muusta kuin 1 momentissa tarkoitettua teknisestä katselusta.

Lupa voidaan antaa ja päätös tehdä enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan.

Teknistä katselua koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava:

- 1) 3 §:ssä tarkoitettu toiminta;
- 2) toimenpiteen kohteena oleva henkilö tai, jos tiettyä henkilöä ei voida yksilöidä, henkilöryhmä riittävästi yksilöitynä taikka tila tai muu paikka;
- 3) tosiseikat, joihin teknisen katselun edellytykset ja kohdistaminen perustuvat;
- 4) luvan voimassaoloaika kellonajan tarkkuudella;
- 5) teknisen katselun suorittamista johtava ja valvova suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies;
- 6) mahdolliset teknisen katselun rajoitukset ja ehdot.

Teknisestä seurannasta siviilitiedustelussa päättäminen

Tuomioistuimien päättää henkilön teknisestä seurannasta siviilitiedustelussa suojelupoliisin päällystöön kuuluvan poliisimiehen vaatimuksesta. Jos asia ei siedä viivytystä, tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies saa päättää seurannasta siihen asti, kunnes tuomioistuimien on ratkaissut luvan myöntämistä koskevan vaatimuksen. Asia on saatettava tuomioistuimen ratkaistavaksi heti, kun se on mahdollista, kuitenkin viimeistään 24 tunnin kuluttua menetelmän käytön aloittamisesta.

Suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies päättää muusta kuin 1 momentissa tarkoitettua teknisestä seurannasta.

Lupa voidaan antaa ja päätös tehdä enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan.

Teknistä seurantaa koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava:

- 1) 3 §:ssä tarkoitettu toiminta;
- 2) toimenpiteen kohteena oleva henkilö taikka esine, aine tai omaisuus;
- 3) tosiseikat, joihin teknisen seurannan edellytykset ja kohdistaminen perustuvat;
- 4) luvan voimassaoloaika kellonajan tarkkuudella;
- 5) teknisen seurannan suorittamista johtava ja valvova suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies;
- 6) mahdolliset teknisen seurannan rajoitukset ja ehdot.

14 §

Teknisestä laitetarkkailusta siviilitiedustelussa päättäminen

Tuomioistuimien päättää teknisestä laitetarkkailusta siviilitiedustelussa suojelupoliisin päällystöön kuuluvan poliisimiehen vaatimuksesta. Jos asia ei siedä viivytystä, suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies saa päättää teknisestä laitetarkkailusta siihen asti, kunnes tuomioistuimien on ratkaissut luvan myöntämistä koskevan vaatimuksen. Asia on saatettava tuomioistuimen ratkaistavaksi heti, kun se on mahdollista, kuitenkin viimeistään 24 tunnin kuluttua tiedonhankinta menetelmän käytön aloittamisesta.

Lupa voidaan antaa enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan.

Teknistä laitetarkkailua koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava:

- 1) 3 §:ssä tarkoitettu toiminta;
- 2) toimenpiteen kohteena oleva tekninen laite tai ohjelmisto;
- 3) tosiseikat, joihin teknisen laitetarkkailun edellytykset ja kohdistaminen perustuvat;
- 4) luvan voimassaoloaika kellonajan tarkkuudella;
- 5) teknisen laitetarkkailun suorittamista johtava ja valvova suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies;
- 6) mahdolliset teknisen laitetarkkailun rajoitukset ja ehdot.

15 §

Teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkiminen siviilitiedustelussa

Suojelupoliisi saa siviilitiedustelussa hankkia teknisellä laitteella teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitiedot.

Liikenne- ja viestintävirasto tarkastaa, ettei tekninen laite ominaisuuksiensa vuoksi aiheuta haitallista häiriötä yleisen viestintäverkon laitteille tai palveluille.

Teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimisesta päättää suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies.

16 §

Laitteen, menetelmän tai ohjelmiston asentaminen ja poisottaminen siviilitiedustelussa

Suojelupoliisin palveluksessa olevalla virkamiehellä on oikeus siviilitiedustelussa sijoittaa telekuunteluun, tietojen hankkimiseen telekuuntelun sijasta, televalvontaan, tekniseen kuunteluun, tekniseen katseluun, tekniseen seurantaan ja tekniseen laitetarkkailuun käytettävä laite, menetelmä tai ohjelmisto toimenpiteen kohteena olevaan esineeseen, aineeseen, omaisuuteen, tilaan tai muuhun paikkaan tai tietojärjestelmään, jos mainitun tiedustelumenetelmän käytön toteuttaminen sitä edellyttää. Suojelupoliisin palveluksessa olevalla virkamiehellä on tällöin oikeus laitteen, menetelmän tai ohjelmiston asentamiseksi, käyttöön ottamiseksi ja poistamiseksi salaa mennä edellä mainittuihin kohteisiin tai tietojärjestelmään ja kiertää, purkaa tai muulla vastaavalla tavalla tilapäisesti ohittaa kohteen tai tietojärjestelmän suojaus tai haitata sitä. Laitteen, menetelmän tai ohjelmiston asentaminen tai sen poisottaminen ei saa tapahtua pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa.

17 §

Peitetoimintaa siviilitiedustelussa koskeva esitys ja suunnitelma

Peitetoimintaa koskevassa esityksessä on mainittava:

- 1) toimenpiteen esittäjä;
- 2) tiedonhankinnan kohteena oleva henkilö tai, jos tiettyä henkilöä ei voida yksilöidä, henkilöryhmä riittävästi yksilöityinä;

- 3) 3 §:ssä tarkoitettu toiminta;
- 4) tosiseikat, joihin peitetoiminnan edellytykset ja kohdistaminen perustuvat;
- 5) peitetoiminnan tavoite;
- 6) peitetoiminnan tarpeellisuus;
- 7) muut peitetoiminnan edellytysten arviointia varten tarvittavat tiedot.

Peitetoiminnan toteuttamisesta on laadittava kirjallinen suunnitelma, jonka tulee sisältää peitetoimintaa koskevan päätöksenteon ja peitetoiminnan toteuttamisen kannalta oleelliset ja riittävän yksityiskohtaiset tiedot. Suunnitelmaa on olosuhteiden muuttuessa tarvittaessa tarkistettava.

18 §

Peitetoiminnasta siviilitiedustelussa päättäminen

Suojelupoliisin päällikkö päättää 17 §:ssä tarkoitettua peitetoiminnasta. Yksinomaan tietoverkossa toteutettavasta peitetoiminnasta voi päättää myös tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies.

Peitetoimintaa koskeva päätös voidaan antaa enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan.

Päätös peitetoiminnasta on tehtävä kirjallisesti. Päätöksessä on mainittava:

- 1) toimenpiteen esittäjä;
- 2) peitetoiminnan toteuttamisesta vastaava poliisimies;
- 3) tunnistetiedot peitetoiminnan suorittavista poliisimiehistä;
- 4) 3 §:ssä tarkoitettu toiminta;
- 5) tiedonhankinnan kohteena oleva henkilö tai, jos tiettyä henkilöä ei voida yksilöidä, henkilöryhmä riittävästi yksilöitynä;
- 6) tosiseikat, joihin peitetoiminnan edellytykset ja kohdistaminen perustuvat;
- 7) peitetoiminnan tavoite ja toteuttamissuunnitelma;
- 8) päätöksen voimassaoloaika;
- 9) peitetoiminnan mahdolliset rajoitukset ja ehdot.

Päätöstä on olosuhteiden muuttuessa tarvittaessa tarkistettava. Peitetoiminnan lopettamisesta on tehtävä kirjallinen päätös.

19 §

Rikoksentekokielto siviilitiedustelussa

Peitetoimintaa siviilitiedustelussa suorittava suojelupoliisin poliisimies ei saa tehdä rikosta eikä aloitetta rikoksen tekemiseen.

Jos peitetoimintaa suorittava suojelupoliisin poliisimies tekee liikenne rikkomuksen, järjestyks rikkomuksen tai muun niihin rinnastettavan rikoksen, josta on säädetty rangaistukseksi rikesakko, hän on rangaistusvastuusta vapaa, jos teko on ollut välttämätön peitetoiminnan tavoitteen saavuttamiseksi tai tiedonhankinnan paljastumisen estämiseksi.

20 §

Valeostosta siviilitiedustelussa päättäminen

Suojelupoliisin päällikkö päättää valeostosta siviilitiedustelussa. Yksinomaan yleisön saataville toimitetusta myyntitarjouksesta tehtävästä valeostosta saa päättää myös tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies.

Valeostoa koskeva päätös voidaan antaa enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan.

Päätös valeostosta on tehtävä kirjallisesti. Päätöksessä on mainittava:

- 1) 3 §:ssä tarkoitettu toiminta;

- 2) valeoston kohteena oleva henkilö;
- 3) tosiseikat, joihin valeoston edellytykset ja kohdistaminen perustuvat;
- 4) valeoston kohteena oleva esine, aine, omaisuus tai palvelu;
- 5) valeoston tarkoitus;
- 6) päätöksen voimassaoloaika;
- 7) valeoston suorittamista johtava ja valvova suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies;
- 8) mahdolliset valeoston rajoitukset ja ehdot.

21 §

Valeoston toteuttamista siviilitiedustelussa koskeva suunnitelma

Valeoston toteuttamisesta siviilitiedustelussa on laadittava kirjallinen suunnitelma, jos se on tarpeen toiminnan laajuuden tai muun vastaavan syyn vuoksi.

Valeoston toteuttamista koskevaa suunnitelmaa on olosuhteiden muuttuessa tarvittaessa tarkistettava.

22 §

Valeoston toteuttamista siviilitiedustelussa koskeva päätös

Päätös valeoston toteuttamisesta siviilitiedustelussa on tehtävä kirjallisesti. Päätöksen tekee valeoston toteuttamisesta vastaava tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies.

Päätöksessä on mainittava:

- 1) valeostosta päättänyt poliisimies, päätöksen antopäivä ja sisältö;
- 2) tunnistetiedot valeoston suorittavista poliisimiehistä;
- 3) selvitys siitä, miten on varmistettu, että valeosto ei saa sen kohteena olevaa tai muuta henkilöä tekemään rikosta, jota hän ei muuten tekisi;
- 4) mahdolliset valeoston rajoitukset ja ehdot.

Jos toimenpide ei siedä viivytystä, 2 momentissa tarkoitettua päätöstä ei tarvitse laatia kirjallisesti ennen valeostoa. Päätös on kuitenkin laadittava kirjallisesti viipymättä valeoston jälkeen.

Valeoston toteuttamista koskevaa päätöstä on olosuhteiden muuttuessa tarvittaessa tarkistettava.

23 §

Poliisimiehen turvaaminen siviilitiedustelussa tehtävässä peiteltyssä tiedonhankinnassa, peitetoiminnassa, valeostossa ja tietolähdetoiminnassa

Suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies saa päättää, että tässä luvussa tarkoitettua peiteltyä tiedonhankintaa, peitetoimintaa tai valeostoa toteuttava ja tietolähdetoimintaa valmisteleva tai toteuttava poliisimies varustetaan kuuntelun ja katselun mahdollistavalla teknisellä laitteella, jos varustaminen on perusteltua tämän turvallisuuden varmistamiseksi.

Kuuntelu ja katselu saadaan tallentaa. Tallenteet on hävitettävä heti sen jälkeen, kun niitä ei tarvita poliisimiehen turvaamiseen. Jos niitä on kuitenkin tarpeen säilyttää asiaan osallisen oikeusturvaan liittyvistä syistä, tallenteet saadaan säilyttää ja niitä saadaan käyttää tässä tarkoituksessa. Tällöin tallenteet on hävitettävä, kun asia on lainvoimaisesti ratkaistu tai jätetty sillensä.

Tietolähteen ohjatusta käytöstä siviilitiedustelussa päättäminen

Suojelupoliisin päällikkö tai tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies päättää tietolähteen ohjatusta käytöstä siviilitiedustelussa.

Tietolähteen ohjattua käyttöä koskeva päätös voidaan antaa enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan.

Päätös tietolähteen ohjatusta käytöstä on tehtävä kirjallisesti. Päätöksessä on mainittava:

- 1) toimenpiteen esittäjä;
- 2) tiedonhankinnan toteuttamisesta vastaava poliisimies;
- 3) tietolähteen tunnistetiedot;
- 4) 3 §:ssä tarkoitettu toiminta;
- 5) tosiseikat, joihin tietolähteen ohjatun käytön edellytykset ja kohdistaminen perustuvat;
- 6) tiedonhankinnan tavoite ja toteuttamissuunnitelma;
- 7) päätöksen voimassaoloaika;
- 8) mahdolliset tietolähteen ohjatun käytön rajoitukset ja ehdot.

Päätöstä on olosuhteiden muuttuessa tarvittaessa tarkistettava. Tietolähteen ohjatun käytön lopettamisesta on tehtävä kirjallinen päätös.

Tietolähdettä koskevien tietojen tallettamiseen henkilörekisteriin ja palkkion maksamiseen sovelletaan, mitä 5 luvun 41 §:ssä säädetään.

Tietolähteen turvaaminen siviilitiedustelussa

Suojelupoliisi voi tietolähteen suostumuksella siviilitiedustelussa valvoa tämän asuntoa tai muuta tietolähteen asumiseen käyttämää tilaa ja sen välitöntä lähiympäristöä kameran tai muun paikkaan sijoitetun teknisen laitteen, menetelmän tai ohjelmiston avulla, jos se on tarpeen tietolähteen henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran torjumiseksi. Tietolähteen turvaamisesta ei tarvitse ilmoittaa sivullisille.

Valvonta on lopetettava viipymättä, jos se ei ole enää tarpeen tietolähteen henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran torjumiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa valvonnassa kertyneet tallenteet on hävitettävä heti sen jälkeen, kun niitä ei tarvita tietolähteen turvaamiseen. Jos niitä on kuitenkin tarpeen säilyttää asiaan osallisen oikeusturvaan liittyvistä syistä, tallenteet saadaan säilyttää ja niitä saadaan käyttää tässä tarkoituksessa. Tällöin tallenteet on hävitettävä, kun asia on lainvoimaisesti ratkaistu tai jätetty sillensä.

Tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies saa päättää, että tietolähde tämän suostumuksella varustetaan kuuntelun ja katselun mahdollistavalla teknisellä laitteella, jos varustaminen on yksittäistapauksessa välttämätöntä tämän turvallisuuden varmistamiseksi. Kuuntelu ja katselu saadaan tallentaa. Tallenteet on hävitettävä heti sen jälkeen, kun niitä ei tarvita tietolähteen turvaamiseen.

Suojelupoliisin päällikkö saa päättää, että tietolähteelle annetaan yksittäistapauksessa käytettäväksi vääriä, harhauttavia tai peiteltäviä tietoja tai rekisterimerkintöjä taikka tietolähteen käytettäväksi valmistettavia vääriä asiakirjoja, jos se on välttämätöntä tietolähteen hengen ja terveyden suojaamiseksi. Rekisterimerkintä on oikaistava sen jälkeen, kun tässä momentissa tarkoitettuja edellytyksiä ei enää ole.

26 §

Paikkatiedustelu

Paikkatiedustelulla tarkoitetaan muussa kuin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä paikassa tai sellaisessa paikassa, jossa tiedustelun kohteeksi on syytä olettaa joutuvan tietoa, josta oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 11, 13, 14, 16, 20 tai 21 §:n tai 22 §:n 2 momentin mukaan on velvollisuus tai oikeus kieltäytyä todistamasta, toimitettavaa tiedustelua esineen, omaisuuden, asiakirjan, tiedon tai seikan löytämiseksi.

27 §

Paikkatiedustelusta siviilitiedustelussa päättäminen

Tuomioistuimien päättää paikkatiedustelusta siviilitiedustelussa, jos se kohdistuu muuhun kotirauhan suojaamaan paikkaan kuin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävään paikkaan tai paikkaan, johon ei ole yleistä pääsyä tai johon yleinen pääsy on rajoitettu tai estetty paikkatiedustelun toimittamisajankohtana, tehtävään määrätyn tiedustelumenetelmien käyttöön perehtyneen suojelupoliisin päällystöön kuuluvan poliisimiehen vaatimuksesta.

Jos 1 momentissa tarkoitettu asia ei siedä viivytystä, suojelupoliisin päällikkö tai tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies saa päättää paikkatiedustelusta siihen asti, kunnes tuomioistuimien ratkaissut luvan myöntämistä koskevan vaatimuksen. Asia on saatettava tuomioistuimen ratkaistavaksi heti, kun se on mahdollista, kuitenkin viimeistään 24 tunnin kuluttua menetelmän käytön aloittamisesta.

Suojelupoliisin päällikkö tai tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies päättää muusta kuin 1 momentissa tarkoitettusta paikkatiedustelusta.

Lupa voidaan antaa ja päätös tehdä enintään kuukaudeksi kerrallaan.

Paikkatiedustelua koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on riittävällä tarkkuudella yksilöitävä:

- 1) 3 §:ssä tarkoitettu toiminta;
- 2) paikkatiedustelun kohteena oleva paikka;
- 3) ne tosiseikat, joiden perusteella paikkatiedustelun edellytysten katsotaan olevan olemassa;
- 4) mahdollisuuksien mukaan se, mitä paikkatiedustelulla pyritään löytämään;
- 5) mahdolliset paikkatiedustelun rajoitukset.

Asian kiireellisuuden sitä edellyttäessä paikkatiedustelua koskeva päätös saadaan kirjata paikkatiedustelun toimittamisen jälkeen.

Jos paikkatiedustelun aikana ilmenee, että tiedustelu on kohdistunut tietoon, josta oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 11, 13, 14, 16, 20 tai 21 §:n tai 22 §:n 2 momentin mukaan on velvollisuus tai oikeus kieltäytyä todistamasta, on tiedustelu siltä osin heti lopetettava ja tietoa koskevat muistiinpanot ja jäljennökset heti hävitettävä.

28 §

Jäljentäminen siviilitiedustelussa

Suojelupoliisilla on oikeus siviilitiedustelussa jäljentää asiakirja tai esine.

29 §

Jäljentämiskiellot siviilitiedustelussa

Asiakirjaa tai muuta 26 §:ssä tarkoitettua kohdetta ei saa siviilitiedustelussa jäljentää, jos kohde sisältää tietoa, josta oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 11, 13, 14, 16, 20 tai 21 §:n nojalla on velvollisuus tai oikeus kieltäytyä todistamasta.

Jos salassapitovelvollisuus tai -oikeus perustuu oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 11 §:n 2 tai 3 momenttiin tai 13, 14, 16 tai 20 §:ään, edellytyksenä kiellolle 1 momentissa säädetyn lisäksi on, että kohde on mainitussa lainkohdassa tarkoitetun henkilön tai häneen mainitun luvun 22 §:n 2 momentissa tarkoitetussa suhteessa olevan henkilön hallussa taikka sen hallussa, jonka hyväksi salassapitovelvollisuus tai -oikeus on säädetty.

Jäljentämiskieltoa ei kuitenkaan ole, jos:

1) oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 11 §:n 2 tai 3 momentissa, 13 §:n 1 tai 3 momentissa, 14 §:n 1 momentissa taikka 16 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilö, jonka hyväksi salassapitovelvollisuus on säädetty, suostuu jäljentämiseen;

2) oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 20 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilö suostuu jäljentämiseen.

30 §

Telekuunteluun, televalvontaan ja tukiasematietoihin liittyvät jäljentämiskiellot

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:n 27 kohdassa tarkoitetun teleyrityksen (*teleyritys*) tai 41 kohdassa tarkoitetun yhteisötilaajan hallussa olevaa asiakirjaa tai dataa, joka sisältää tämän lain 5 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuun viestiin liittyviä tietoja taikka mainitun luvun 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tunnistamistietoja tai 11 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tukiasematietoja, ei saa jäljentää.

31 §

Lähetyksen jäljentäminen siviilitiedustelussa

Suojelupoliisilla on oikeus siviilitiedustelussa jäljentää kirje tai muu lähetys ennen sen saapumista vastaanottajalle.

32 §

Lähetyksen pysäyttäminen jäljentämistä varten

Jos on syytä olettaa, että kirje tai muu lähetys, joka voidaan siviilitiedustelussa jäljentää, on tulossa postin toimipisteeseen, rautatieliikennepaikkaan tai sen osaan tai lähetysten kuljetusta ammatikseen liikennöinnin yhteydessä tai muuten harjoittavan toimipaikkaan taikka on jo siellä, tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies saa määrätä lähetyksen pidettäväksi mainitussa toimipaikassa, kunnes se on ehditty jäljentää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu määräys annetaan enintään kuukauden määräajaksi, joka alkaa siitä, kun toimipaikan esimies on saanut tiedon määräyksestä. Lähetystä ei saa ilman 1 momentissa tarkoitetun virkamiehen lupaa luovuttaa muulle kuin hänelle tai hänen määräämälleen henkilölle.

Toimipaikan esimiehen on heti ilmoitettava määräyksen antajalle lähetyksen saapumisesta. Tämän on ilman aiheetonta viivytystä päätettävä jäljentämisestä.

33 §

Jäljentämisestä ja lähetyksen jäljentämisestä päättäminen

Tuomioistuimien päättää lähetyksen jäljentämisestä tiedustelumenetelmien käyttöön perehtyneen suojelupoliisin päällystään kuuluvan poliisimiehen vaatimuksesta. Jos asia ei siedä viivytystä, tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies saa päättää lähetyksen jäljentämisestä siihen asti, kunnes tuomioistuin on ratkaissut luvan myöntämistä koskevan vaatimuksen. Asia on saa-

tettava tuomioistuimen ratkaistavaksi heti, kun se on mahdollista, kuitenkin viimeistään 24 tunnin kuluttua menetelmän käytön aloittamisesta.

Tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies päättää jäljentämisestä siviilitiedustelussa. Jos asia ei siedä viivytystä, myös muu suojelupoliisin poliisimies kuin tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies saa yksittäistapauksessa päättää jäljentämisestä, kunnes tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies on ratkaissut asian. Asia on saatettava tiedustelumenetelmien käyttöön perehtyneen suojelupoliisin päällystöön kuuluvan poliisimiehen ratkaistavaksi heti, kun se on mahdollista, kuitenkin viimeistään 24 tunnin kuluttua tiedustelumenetelmän käytön aloittamisesta.

34 §

Jäljennöksen hävittäminen

Jäljennös on hävitettävä viipymättä, jos käy ilmi, että on jäljennetty materiaalia, jonka jäljentäminen on kielletty, tai tietoa ei tarvita kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi.

35 §

Tuomioistuinmenettely siviilitiedustelussa

Siviilitiedustelun tiedustelumenetelmää koskeva lupa-asia käsitellään Helsingin kärjäoikeudessa. Kärjäoikeus on päätösvaltainen, kun siinä on yksin puheenjohtaja. Kokoonpanoa tulee oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 11 §:ssä tarkoitetulla tavalla vahventaa lainoppineella jäsenellä, jollei se asian laatu huomioden ole ilmeisen perusteetonta. Istunto voidaan pitää myös muuna aikana ja muussa paikassa kuin yleisen alioikeuden istunnosta säädetään.

Vaatus tiedustelumenetelmän käytöstä on tehtävä kirjallisesti. Tiedustelumenetelmän käyttöä koskeva vaatimus on otettava viipymättä tuomioistuimessa käsiteltäväksi vaatimuksen tehneen tai hänen määräämänsä asiaan perehtyneen virkamiehen läsnä ollessa. Tiedusteluvalvontavaltuutetulle tai hänen määräämälleen virkamiehelle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen käsittelyn päättymistä.

Asia on ratkaistava kiireellisesti. Käsittely voidaan pitää myös käyttäen videoneuvottelea tai muuta soveltuvaa teknistä tiedonvälitystapaa, jos käsittelyyn osallistuvilla on puhe- ja näköyhteys keskenään.

Tiedustelumenetelmää koskevan päätöksen sisällöstä säädetään tiedustelumenetelmäkohtaisesti. Päätös on annettava heti tai viimeistään samaan tiedustelua koskevaan kokonaisuuteen liittyvien tiedustelumenetelmien koskevien asioiden käsittelyn päätyttyä.

Jos tuomioistuin on myöntänyt luvan telekuunteluun tai televalvontaan, se saa tutkia ja ratkaista luvan myöntämistä uuteen henkilöön, teleosoitteeseen tai telepäätelaitteeseen koskevan asian vaatimuksen tehneen tai hänen määräämänsä virkamiehen läsnä olematta, jos on kulunut vähemmän kuin kuusi kuukautta aiemman lupa-asian suullisesta käsittelystä. Asia voidaan käsitellä mainitun virkamiehen läsnä olematta myös, jos tiedustelumenetelmän käyttö on jo lopetettu.

Lupa-asiassa annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Päätöksestä saa ilman määräaikaa kannella Helsingin hovioikeudelle. Kantelu on käsiteltävä kiireellisenä. Myös tiedusteluvalvontavaltuutetulla on oikeus kannella lupa-asiassa annetusta päätöksestä.

Tiedustelumenetelmää koskevan asian käsittelyssä on kiinnitettävä erityistä huomiota salassapitovelvollisuuden toteutumiseen ja siihen, että asiakirjoihin ja tietojärjestelmiin sisältyvien tietojen suoja turvataan tarvittavin menettelytavoin ja tietoturvasuojajärjestelyin.

36 §

Siviilitiedustelun suojaaminen

Suojelupoliisi saa käyttää väärä, harhauttavia tai peiteltyjä tietoja, tehdä ja käyttää väärä, harhauttavia tai peiteltyjä rekisterimerkintöjä sekä valmistaa ja käyttää väärä asiakirjoja, jos se on välttämätöntä siviilitiedustelun suojaamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu rekisterimerkintä on oikaistava sen jälkeen, kun momentissa tarkoitettuja edellytyksiä ei enää ole.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siviilitiedustelun suojaamisen järjestämisestä.

37 §

Suojaamisesta päättäminen

Suojelupoliisin päällikkö päättää 36 §:n 1 momentissa tarkoitetun rekisterimerkinnän tekemisestä sekä asiakirjan valmistamisesta.

Tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies päättää muusta kuin 1 momentissa tarkoitetusta suojaamisesta.

Rekisterimerkintöjen tekemisestä sekä asiakirjojen valmistamisesta päättäneen viranomaisen on pidettävä luetteloa merkinnöistä ja asiakirjoista, valvottava niiden käyttöä sekä huolehdittava merkintöjen oikaisemisesta.

38 §

Ilmaisukielto siviilitiedustelussa

Tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystään kuuluva poliisimies saa kieltää sivullista ilmaisemasta tämän tietoon tulleita seikkoja tiedustelumenetelmän käytöstä siviilitiedustelussa, jos se on perusteltua tiedustelumenetelmän käytön suojaamiseksi. Edellytyksenä on lisäksi, että sivullinen on tehtävänsä tai asemansa johdosta avustanut tai häntä on pyydetty avustamaan tiedustelumenetelmän käytössä.

Ilmaisukielto annetaan enintään vuodeksi kerrallaan. Kielto on annettava saajalleen kirjallisena ja se on annettava todisteellisesti tiedoksi. Siinä on yksilöitävä kiellon kohteena olevat seikat, mainittava kiellon voimassaoloaika ja ilmoitettava sen rikkomiseen liittyvästä rangaistusuhasta.

Ilmaisukieltoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Kiellon saanut saa kuitenkin ilman määräaikaa kannella Helsingin käräjäoikeudelle. Kantelu on käsiteltävä kiireellisenä.

Rangaistus ilmaisukiellon rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Ilmaisukiellon saanut saa 4 momentin estämättä ilmoittaa ilmaisukiellosta tiedusteluvalvontavaltuutetulle.

39 §

Tiedustelumenetelmän käytöstä päättäminen eräissä tilanteissa

Muualla kuin Suomessa toteutettavasta siviilitiedustelusta ja tiedustelumenetelmän käytöstä päättää suojelupoliisin päällikkö.

Tiedustelumenetelmän käyttöä koskevan esityksen, suunnitelman, vaatimuksen ja päätöksen sisältöön sovelletaan, mitä esityksestä, suunnitelmasta, vaatimuksesta ja päätöksestä tässä luvussa säädetään.

Tämän luvun 44 ja 47 §:n säännöksiä ei sovelleta 1 momentissa tarkoitettussa siviilitiedustelussa ja tiedustelumenetelmien käytössä. Tämän luvun 4 §:n 4 momentin säännös voidaan yksittäistapauksessa jättää soveltamatta 1 momentissa tarkoitettuun siviilitiedusteluun ja tiedustelumenetelmän käyttöön, jos se on välttämätöntä kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi.

Suojelupoliisin virkamiehen osallistuminen tässä pykälässä tarkoitettuun ulkomailta tapahtuvaan siviilitiedusteluun edellyttää asianomaisen virkamiehen suostumusta.

40 §

Määräaikojen laskeminen siviilitiedustelussa

Tässä luvussa tarkoitettujen määräaikojen laskemiseen ei sovelleta säädettyjen määräaikain laskemisesta annettua lakia (150/1930).

Aika, joka on määrätty kuukausina, päättyy sinä määräkuukauden päivänä, joka järjestyksnumeroltaan vastaa päivää, jona määräaika alkoi. Jos vastaavaa päivää ei ole siinä kuussa, jona määräaika päättyy, määräaika päättyy kuukauden viimeisenä päivänä.

41 §

Kuuntelu- ja katselukiellot siviilitiedustelussa

Telekuuntelua, telekuuntelun sijasta toimitettavaa tietojen hankkimista, teknistä kuuntelua ja teknistä katselua ei saa kohdistaa sellaiseen viestintään, josta viestinnän osapuoli ei saa todistaa tai josta hänellä on oikeus olla todistamatta oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 13, 14, 16 tai 20 §:n tai 22 §:n 2 momentin nojalla.

Jos telekuuntelun, telekuuntelun sijasta tapahtuvan tietojen hankkimisen, teknisen kuuntelun tai teknisen katselun aikana tai muulloin ilmenee, että kyseessä on viesti, jonka kuuntelu ja katselu on kielletty, toimenpide on keskeytettävä ja sillä saadut tallenteet ja sillä saatuja tietoja koskevat muistiinpanot on heti hävitettävä.

Tässä pykälässä tarkoitettut kuuntelu- ja katselukiellot eivät kuitenkaan koske tapauksia, joissa 1 momentissa tarkoitettu henkilö osallistuu siviilitiedustelun kohteena olevaan toimintaan, joka vakavasti uhkaa kansallista turvallisuutta, ja myös hänen osaltaan on tehty päätös telekuuntelusta, tietojen hankkimisesta telekuuntelun sijasta, teknisestä kuuntelusta tai teknisestä katselusta.

42 §

Siviilitiedustelussa kertyneiden tallenteiden ja asiakirjojen tarkastaminen

Suojelupoliisin päällystöön kuuluvan poliisimiehen tai hänen määräämänsä virkamiehen on ilman aiheetonta viivytystä tarkastettava tiedustelumenetelmän käytössä siviilitiedustelussa kertyneet tallenteet ja asiakirjat.

43 §

Siviilitiedustelussa kertyneiden tallenteiden tutkiminen

Tiedustelumenetelmien käytössä siviilitiedustelussa kertyneitä tallenteita saa tutkia vain tuomioistuimien tai suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies taikka tiedusteluvalvontavaltuutettu tai hänen määräämänsä virkamies. Suojelupoliisin päällystöön kuuluvan poliisimiehen määräyksestä tai tuomioistuimen osoituksen mukaan tallennetta saa tutkia myös muu poliisimies, asiantuntija tai muu henkilö, jota käytetään apuna tiedonhankintaa toteutettaessa.

Jos 1 momentissa tarkoitettu asiantuntija tai muu henkilö on yksityinen taho, sovelletaan asiantuntijaan tai muuhun henkilöön rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä.

Käytettäessä 2 momentissa tarkoitettua asiantuntijaa tai muuta henkilöä on tallenteiden tutkiminen tapahduttava suojelupoliisin poliisimiehen välittömässä ohjauksessa ja valvonnassa. Asiantuntijalla tai muulla henkilöllä on lisäksi oltava tarvittavat tiedot ja taito sekä kokemus toimeksiannon suorittamiseen.

44 §

Siviilitiedustelussa saadun tiedon luovuttaminen rikostorjuntaan

Suojelupoliisin on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava keskusrikospoliisille, jos tiedustelumenetelmän käytön aikana ilmenee, että voidaan olettaa tehdyksi sellainen rikos, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kuusi vuotta vankeutta. Ilmoitusta saadaan suojelupoliisin päällikön päätöksellä siirtää enintään vuodeksi kerrallaan, jos se on välttämätöntä kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi tai hengen tai terveyden suojaamiseksi. Suojelupoliisi saa ilmoittaa tehdystä rikoksesta keskusrikospoliisille, jos ilmoituksella voidaan olettaa olevan erittäin tärkeä merkitys sellaisen rikoksen selvittämiseksi, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kolme vuotta vankeutta.

Suojelupoliisin on viipymättä ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle, jos tiedustelumenetelmän käytön aikana ilmenee, että hankkeilla on sellainen rikos, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kuusi vuotta vankeutta, ja rikos on vielä estettävissä. Tiedustelumenetelmän käytöllä saatua tietoa saa luovuttaa toimivaltaiselle viranomaiselle sellaisen rikoksen estämiseksi, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta.

Kun harkitaan 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen siirtämistä tai 1 tai 2 momentissa tarkoitettua ilmoituksen tekemistä tehdystä rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kolme vuotta vankeutta, tai sellaisen rikoksen estämisestä, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta, arvioinnissa on otettava huomioon kansallisen turvallisuuden suojaamisen lisäksi rikoksen selvittämisen tai sen estämisen merkitys yleisen ja yksityisen edun kannalta.

Tiedustelumenetelmän käytöllä saatua tietoa saa aina luovuttaa syyttömyyttä tukevaksi selvitykseksi sekä hengelle, terveydelle tai vapaudelle aiheutuvan merkittävän vaaran taikka huomattavan ympäristö-, omaisuus- tai varallisuusvahingon estämiseksi.

Jos esitutkintaviranomainen käynnistää esitutkinnan tai ryhtyy esitutkintatoimenpiteen käyttämiseen taikka toimivaltainen viranomainen käynnistää rikoksen estämiseen tähtäävän toimenpiteen tässä pykälässä tarkoitettua ilmoituksen perusteella, on esitutkintaviranomaisen tai toimivaltaisen viranomaisen ennen esitutkinnan käynnistämistä tai esitutkintatoimenpiteen käyttämistä taikka rikoksen estämiseen tähtäävän toimenpiteen käynnistämistä ilmoitettava siitä suojelupoliisille.

Tämän pykälän perusteella luovutettavan tiedon käyttämisestä näyttönä päättää tuomioistuimien pääasian käsittelyn yhteydessä. Tiedon käyttämisen kirjaamisesta esitutkintapöytäkirjaan säädetään esitutkintalain 9 luvun 6 §:n 2 momentissa ja ilmoittamisesta haastehakemuksessa oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 5 luvun 3 §:n 1 momentin 9 kohdassa.

45 §

Tiedustelumenetelmällä saatujen tietojen hävittäminen

Tiedustelumenetelmällä saatu tieto on hävitettävä viipymättä sen jälkeen, kun on käynyt ilmi, ettei tietoa tarvita kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi.

Tieto voidaan kuitenkin säilyttää ja tallettaa henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa tarkoitettuun rekisteriin, jos se on tarpeen 44 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa.

Edellä 8 §:ssä tarkoitetut tukiasematiedot on hävitettävä, kun on käynyt ilmi, ettei niitä tarvita kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi.

46 §

Kiiretilanteessa saadun tiedon hävittäminen

Jos suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies on 7 §:n 1 momentissa, 8 §:n 1 momentissa, 11 §:n 1 momentissa, 12 §:n 1 momentissa, 13 §:n 1 momentissa, 14 §:n 1 momentissa tai 27 §:n 2 momentissa tarkoitettussa kiireellisessä tilanteessa päättänyt televalvonnan, tukiasematietojen hankkimisen, teknisen kuuntelun, teknisen katselun, henkilön teknisen seurannan, teknisen laitetarkkailun tai paikkatiedustelun aloittamisesta, mutta tuomioistuimien katsoo, että edellytyksiä toimenpiteelle ei ole ollut, tiedustelumenetelmän käyttö on lopetettava sekä sillä saatu aineisto ja sillä saatuja tietoja koskevat muistiinpanot on heti hävitettävä. Näin saatuja tietoja saadaan kuitenkin käyttää samoin edellytyksin kuin tietoa saadaan käyttää 44 §:n 1 momentissa tai 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, jos voidaan olettaa tehdyksi rikos, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kuusi vuotta vankeutta tai jos ilmenee, että hankkeilla on rikos, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kuusi vuotta vankeutta, ja rikos on vielä estettävissä.

Jos suojelupoliisin poliisimies on 33 §:n 2 momentissa tarkoitettussa kiireellisessä tilanteessa päättänyt jäljentämisestä, mutta tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies katsoo, että edellytyksiä toimenpiteelle ei ole ollut, tiedustelumenetelmän käyttö on lopetettava sekä sillä saatu aineisto ja sillä saatuja tietoja koskevat muistiinpanot on heti hävitettävä. Näin saatuja tietoja saadaan kuitenkin käyttää samoin edellytyksin kuin tietoa saadaan käyttää 44 §:n 1 momentissa tai 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, jos voidaan olettaa tehdyksi rikos, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kuusi vuotta vankeutta tai jos ilmenee, että hankkeilla on rikos, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kuusi vuotta vankeutta, ja rikos on vielä estettävissä.

47 §

Tiedustelumenetelmän käytöstä ilmoittaminen

Telekuuntelusta, tietojen hankkimisesta telekuuntelun sijasta, televalvonnasta ja teknisen tarkkailun käytöstä ja viestiin kohdistuvasta jäljentämisestä tai viestiin kohdistuvasta lähetyksen jäljentämisestä siviilitiedustelussa on viipymättä ilmoitettava tiedonhankinnan kohteena olleelle henkilölle kirjallisesti sen jälkeen, kun tiedustelumenetelmän käytön tarkoitus on saavutettu. Tiedustelumenetelmän käytöstä on kuitenkin ilmoitettava tiedonhankinnan kohteelle viimeistään vuoden kuluttua sen käytön lopettamisesta.

Tuomioistuimien voi suojelupoliisin päällystöön kuuluvan poliisimiehen vaatimuksesta päättää, että 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta kohteelle saadaan lykätä enintään kaksi vuotta kerrallaan, jos se on perusteltua käynnissä olevan tiedustelumenetelmän käytön turvaamiseksi, kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi taikka hengen tai terveyden suojaamiseksi. Ilmoitus saadaan tuomioistuimen päätöksellä jättää kokonaan tekemättä, jos se on välttämätöntä kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi taikka hengen tai terveyden suojaamiseksi.

Jos tiedonhankinnan kohteen henkilöllisyys ei ole tiedossa 1 tai 2 momentissa tarkoitettua määräajan tai lykkäyksen päättyessä, tiedustelumenetelmän käytöstä on ilmoitettava kirjallisesti hänelle ilman aiheutonta viivytystä henkilöllisyyden selvittyä.

Kohteelle ilmoittamisesta on samalla annettava kirjallisesti tieto luvan myöntäneelle tuomioistuimelle.

Jos suojelupoliisi jatkaa tiedonhankintaa 5 §:n nojalla, noudatetaan mitä salaisen tiedonhankintakeinon käytöstä ilmoittamisesta 5 luvun 58 §:ssä säädetään.

Suunnitelmallisesta tarkkailusta, peittelystä tiedonhankinnasta, peitetoiminnasta, valeostosta, tietolähteen ohjatusta käytöstä, paikkatiedustelusta, muuhun kuin viestiin kohdistuvasta jäljentämisestä ja muuhun kuin viestiin kohdistuvasta lähetyksen jäljentämisestä siviilitiedustelussa ei ole velvollisuutta ilmoittaa tiedonhankinnan kohteelle, jos asiassa ei ole aloitettu esitutkintaa 44 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen perusteella. Jos esitutkinta aloitetaan, noudatetaan, mitä pakkokeinolain 10 luvun 60 §:n 2–7 momentissa säädetään.

Tiedustelumenetelmän käytöstä ei ole velvollisuutta ilmoittaa tiedonhankinnan kohteelle, jos kohteena on ollut valtiollinen toimija tai siihen rinnastuva taho.

Ilmoitusta koskevan asian käsittelyssä tuomioistuimessa noudatetaan mitä 35 §:ssä säädetään.

48 §

Pöytäkirja

Tiedustelumenetelmän käytöstä on sen lopettamisen jälkeen laadittava ilman aiheetonta viivytystä pöytäkirja.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä toimenpiteiden kirjaamisesta valvontaa varten.

49 §

Asianosaisjulkisuuden rajoittaminen eräissä tapauksissa

Henkilöllä, jonka oikeutta tai velvollisuutta asia koskee, ei ole viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:ssä säädetystä huolimatta oikeutta saada tietoa tässä luvussa tarkoitetun tiedustelumenetelmän käytöstä ennen kuin 47 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on tehty.

Rekisteröidyn tarkastusoikeudesta säädetään henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa.

50 §

Tietojen saanti yksityiseltä yhteisöltä

Suojelupoliisilla on suojelupoliisin päällystöön kuuluvan poliisimiehen pyynnöstä oikeus saada yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yritys-, pankki- tai vakuutuslainsäädännön estämättä sellaisia tietoja, joiden yksittäistapauksessa voidaan olettaa olevan tarpeen sellaisen siviilitiedustelun kohteena olevan toiminnan selvittämisessä, joka vakavasti uhkaa kansallista turvallisuutta, ja joilla voidaan olettaa olevan merkitystä:

1) siviilitiedustelun kohteena olevan henkilön tai oikeushenkilön tunnistamiseksi tai tavoittamiseksi tai kyseisen henkilön yhteystietojen tai liikkumisen selvittämiseksi;

2) tiedustelumenetelmän käytön kohdentamiseksi tiettyyn siviilitiedustelun kohteena olevaan henkilöön; tai

3) siviilitiedustelun kohteena olevan henkilön tai oikeushenkilön 3 §:ssä tarkoitettuun toimintaan oletettavasti kytkeytyvän taloudellisen toiminnan selvittämiseksi.

51 §

Teleyrityksen velvollisuus avustaa siviilitiedustelussa

Teleyrityksen velvollisuuteen avustaa siviilitiedustelussa sovelletaan, mitä 5 luvun 61 §:ssä säädetään teleyrityksen avustamisvelvollisuudesta.

52 §

Korvaus teleyritykselle siviilitiedustelussa avustamisesta ja tietojen antamisesta

Teleyrityksen oikeuteen saada korvausta viranomaisten avustamisesta ja tietojen antamisesta aiheutuneista välittömistä kustannuksista sovelletaan, mitä 5 luvun 62 §:ssä säädetään.

53 §

Teleyrityksen säilyttämien siviilitiedusteluun liittyvien tietojen käyttäminen

Sen lisäksi mitä sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 157 §:n 1 momentissa säädetään säilytettävien tietojen käyttämisestä, säilytettäviä tietoja saadaan käyttää myös, jos niillä voidaan perustellusti olettaa olevan erittäin tärkeä merkitys tietojen saamiseksi sellaisesta siviilitiedustelun kohteena olevasta toiminnasta, joka vakavasti uhkaa kansallista turvallisuutta.

54 §

Yhteistyö sotilastiedusteluviranomaisen kanssa

Suojelupoliisin on toimittava yhteistyössä sotilastiedusteluviranomaisen kanssa siviili- ja sotilastiedustelun tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi sekä annettava sotilastiedusteluviranomaiselle tässä tarkoituksessa tarpeellisia tietoja sen estämättä, mitä salassapitovelvollisuudesta säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä suojelupoliisin ja sotilastiedusteluviranomaisen välisen yhteistyön järjestämisestä.

55 §

Yhteistyö muiden viranomaisten, yritysten ja yhteisöjen kanssa

Suojelupoliisin on tarpeen mukaan toimittava yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa siviilitiedustelun tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi.

Suojelupoliisi voi siviilitiedustelutehtävänsä toteuttamiseksi luovuttaa muille viranomaisille salassapitosäännösten estämättä muita kuin henkilötietoja koskevia tietoja, jos tietojen luovuttaminen on tarpeen kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi.

Suojelupoliisi voi siviilitiedustelutehtävänsä toteuttamiseksi luovuttaa yrityksille ja muille yhteisöille salassapitosäännösten estämättä muita kuin henkilötietoja koskevia tietoja, jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi.

Tietojen luovuttamisesta rikostorjuntaan säädetään 44 §:ssä.

Henkilötietojen käsittelystä säädetään henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettussa laissa.

Suojelupoliisin ja muiden viranomaisten välisen yhteistyön järjestämisestä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä suojelupoliisin ja muun sisäasiainhallinnon välisen yhteistyön järjestämisestä.

56 §

Salaisen tiedonhankinnan yhteensovittaminen

Tässä luvussa säädettyjen tiedustelumenetelmien käyttöä on tarvittaessa yhteen sovitettava suojelupoliisin, sotilastiedusteluviranomaisen, keskusrikospoliisin ja muun viranomaisen virkamiesten työturvallisuuden varmistamiseksi sekä mainittujen viranomaisten salaisessa tiedonhankinnassa käytettävien taktisten ja teknisten menetelmien ja suunnitelmien paljastumisen estämiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä salaisen tiedonhankinnan yhteensovittamisen järjestämisestä.

57 §

Kansainvälinen yhteistyö

Suojelupoliisi voi tehdä yhteistyötä sekä hankkia tietoja yhdessä ulkomaisten turvallisuus- ja tiedustelupalveluiden kanssa kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi.

Jos yhteinen tiedonhankinta toteutetaan yhteistyössä sen valtion kanssa, jonka alueella tiedustelumenetelmiä on tarkoitus käyttää, suojelupoliisin poliisimiehen on noudatettava niitä tiedustelumenetelmien käytön rajoituksia ja ehtoja, jotka kyseinen valtio asettaa.

Suojelupoliisin päällikkö päättää kansainväliseen yhteistyöhön osallistumisesta ja siihen liittyvästä tiedustelumenetelmien käytöstä. Vieraan valtion toimivaltaisella virkamiehellä on suojelupoliisin päällikön päätöksellä oikeus Suomen alueella kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi toimia yhteistyössä suojelupoliisin kanssa ja suojelupoliisin poliisimiehen ohjauksessa ja valvonnassa käyttää niitä tiedustelumenetelmiä, joiden käytöstä päättämisestä säädetään 9, 10, 18, 20 ja 24 §:ssä. Ulkomainen virkamies on velvollinen noudattamaan suojelupoliisin hänelle antamia määräyksiä, rajoituksia ja ohjeita. Rikoslain 16 luvun 20 §:n 4 momentissa, 21 luvun 18 §:ssä ja 40 luvun 12 §:n 4 momentissa säädetään mainittujen lukujen säännösten soveltamisesta tiedustelumenetelmää Suomen alueella käyttävän tai Suomen alueella toimivan ulkomaisen virkamiehen tekemään tai hänen kohdistuneeseen rikokseen.

Suojelupoliisi voi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa muita kuin henkilötietoja kansainvälisessä yhteistyössä, jos tietojen luovuttaminen on tarpeen kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi eikä tietojen luovuttaminen ole vastoin kansallista etua.

Tietojen luovuttamisessa ja vastaanottamisessa on noudatettava Suomea velvoittavia kansainvälisiä sopimuksia. Kansainvälinen yhteistyö ja tietojen vaihto on kielletty, jos on perusteltua aihetta epäillä, että jotakin henkilöä tämän yhteistyön tai tietojen luovuttamisen vuoksi uhkaa kuolemanrangaistus, kidutus, muu ihmisarvoa loukkaava kohtelu, vaino, mielivaltainen vapaudenriisto tai epäoikeudenmukainen oikeudenkäynti.

Henkilötietojen luovuttamisesta säädetään henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa.

58 §

Tiedustelutoiminnan yhteensovittaminen

Siviili- ja sotilastiedustelutoiminta sovitetaan yhteen tasavallan presidentin, valtioneuvoston kanslian, ulkoministeriön, puolustusministeriön ja sisäministeriön sekä tarvittaessa muiden ministeriöiden ja viranomaisten kesken.

Jos siviilitiedustelutoiminnalla arvioidaan olevan ulko- ja turvallisuuspoliittisia vaikutuksia, asia on valmistelevasti käsiteltävä 1 momentissa tarkoitettujen viranomaisten kesken.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tiedustelutoiminnan yhteensovittamisen järjestämisestä.

59 §

Siviilitiedustelun valvonta sisäasiainhallinnossa

Tässä luvussa tarkoitettua tiedonhankintaa valvoo suojelupoliisin päällikkö sekä sisäministeriö.

Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siviilitiedustelun valvonnan järjestämisestä sisäasiainhallinnossa.

60 §

Siviilitiedustelun ulkoinen valvonta

Sisäministeriön on annettava eduskunnan oikeusasiamiehelle, tiedusteluvalvontavaliokunnalle ja tiedusteluvalvontavaltuutetulle vuosittain kertomus tässä luvussa tarkoitettujen tiedustelumenetelmien käytöstä ja siviilitiedustelun suojaamisen käytöstä sekä niiden käytön valvonnasta.

Tiedusteluvalvontavaltuutetun harjoittamasta valvonnasta säädetään tiedustelutoiminnan valvonnasta annetussa laissa (121/2019). Tiedustelutoiminnan parlamentaarisesta valvonnasta säädetään tarkemmin eduskunnan työjärjestyksessä (40/2000).

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siviilitiedustelun valvontaa varten annettavista selvityksistä.

61 §

Tiedusteluvalvontavaltuutetulle tehtävät ilmoitukset

Suojelupoliisin on annettava tiedusteluvalvontavaltuutetulle tieto tämän luvun nojalla annetusta tiedustelumenetelmää koskevasta luvasta tai päätöksestä mahdollisimman pian luvan antamisen tai päätöksen tekemisen jälkeen. Tiedusteluvalvontavaltuutetulle on annettava myös tieto tuomioistuimelle tehdystä tiedustelumenetelmää koskevasta vaatimuksesta.

Suojelupoliisin on mahdollisimman pian ilmoitettava tiedusteluvalvontavaltuutetulle päätöksestä, joka koskee:

- 1) siviilitiedustelun suojaamista;
- 2) ilmaisukieltoa;
- 3) 44 §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen siirtämistä.

Tässä pykälässä tarkoitettujen ilmoitusten tekemisessä on kiinnitettävä erityistä huomiota salassapitovelvollisuuden toteutumiseen ja siihen, että asiakirjoihin ja tietojärjestelmiin sisältyvien tietojen suoja turvataan tarvittavin menettelytavooin ja tietoturvallisuusjärjestelyin.

9 luku

Erinäiset säännökset

8 §

Liikkumis- ja oleskelurajoitukset

Erittäin tärkeän toiminnan tai omaisuuden turvaamiseksi taikka ihmisten suojaamiseksi voidaan sisäministeriön asetuksella rajoittaa liikkumista tai oleskelua turvattavassa tai suojattavassa kohteessa tai sen ympäristössä kohteesta aiheutuvan tai siihen kohdistuvan vaaran vuoksi taikka kieltää turvallisuutta vaarantavien esineiden tai aineiden tuonti sinne. Kiellon tai rajoituksen rikkomisesta voidaan tuomita sakkoon, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Kansainvälinen yhteistoiminta

Sisäministeriö voi asioissa, jotka eivät kuulu lainsäädännön alaan tai muuten vaadi eduskunnan suostumusta, tehdä poliisin toimialaan kuuluvia, tavanomaisina pidettäviä yhteistoimintasopimuksia naapurivaltioiden, Itämeren rantavaltioiden ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kanssa.

Tarkemmat säännökset

Sisäministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin:

- 1) poliisimiehen aseman ilmaisemisesta ja poliisimiehen yksilöimisestä huolehtimisesta;
- 2) haltuun otetun omaisuuden säilyttämisestä;
- 3) poliisitutkinnan suorittamisesta;
- 4) kulkuneuvon pysäyttämässä käytettävistä merkeistä ja menetelmistä;
- 5) automaattisesta tieliikenteen valvonnasta;
- 6) voimakeinojen käytön määritelmistä, voimankäyttökoulutuksesta, voimankäytön harjoittelusta ja seurannasta, oikeudesta kantaa voimankäyttövälineitä, voimankäyttövälineiden säilyttämisestä sekä voimakeinojen käytön valvonnasta;
- 7) eläimen kiinniottamisesta, säilyttämisestä ja lopettamisesta;
- 8) virka-avun antamisesta muulle kuin Tullille tai Rajavartiolaitokselle;
- 9) poliisitoimenpiteiden kirjaamisesta;
- 10) turvatarkastustoimenpiteiden teknisestä toteuttamisesta ja turvatarkastusten käytännön järjestämisestä sekä turvatarkastuksista järjestettävästä koulutuksesta;
- 11) virkapuvun mallista ja sen yhteydessä käytettävistä merkeistä sekä siitä, milloin virkatehtävän laatu tai luonne edellyttää virkapuvun käyttöä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2019.

Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 2019

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Sisäministeri Kai Mykkänen